

Agnieszka Gajewska

<https://orcid.org/0000-0002-4620-0222>

Henryk Noga

<https://orcid.org/0000-0001-7073-3443>

Tomasz Piotrowski

<https://orcid.org/0000-0002-6440-5627>

DOI: 10.34866/13ab-s288

Kompetencje funkcjonariuszy Policji w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego na przykładzie dzielnicy Kraków-Nowa Huta wobec wyzwań edukacji dla bezpieczeństwa

Competence of police officers in the field of security and public order on the example of the Kraków-Nowa Huta district against the challenges of education for security

Key words: safety, crime, prevention, education for safety

Abstract: The study shows the importance of the activities of police officers for the protection of public safety and order on the example of the Kraków-Nowa Huta district. The authors outlined the threats that the police as a security authority counteracts, and the tasks of the police in protecting public security were presented. The following part outlines crime in Nowa Huta in the light of statistical data. On the basis of the materials obtained, the activities of Police Station VII against the background of commissioned interventions and crimes that could have been prevented by the patrol service were also shown.

Słowa kluczowe: bezpieczeństwo, przestępczość, prewencja, edukacja dla bezpieczeństwa

Streszczenie: W opracowaniu ukazano znaczenie działań funkcjonariuszy Policji dla ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego na przykładzie dzielnicy Kraków-Nowa Huta. Autorzy zarysowali zagrożenia, którym Policja jako organ bezpieczeństwa przeciwdziała, ukazano jej zadania w zakresie ochrony bezpieczeństwa publicznego. W dalszej części zarysowano przestępczość w Nowej Hucie w świetle danych statystycznych. Na podstawie uzyskanych materiałów ukazano także działania Komisariatu Policji VII na tle interwencji zleconych oraz przestępstw, którym mogła zapobiec służba patrolowa. Podejmowane przez funkcjonariuszy działania możliwe są dzięki ich kompetencjom oraz dzięki świadomości społecznej, wynikającej między innymi z realizowanej edukacji dla bezpieczeństwa.

Wprowadzenie

Policja jako służba mundurowa odgrywa istotną rolę w funkcjonowaniu państwa i społeczeństwa. Powołana w celu zapewnienia bezpieczeństwa i porządku

publicznego, jest gotowa w każdej sytuacji do niesienia pomocy obywatelom. Jest ona jednocześnie organem ścigania, a do jej podstawowych zadań należy m.in. wykrywanie i zatrzymywanie sprawców, którzy dopuścili się czynu zabronionego i sprzecznego z prawem.

Mieszkańcy Nowej Huty także spotykają się na co dzień z różnego typu zagrożeniami, którym Policja, jako organ bezpieczeństwa, powinna przeciwdziałać. Możemy do nich zaliczyć m.in. przemoc domową, która od lat pozostaje problemem społecznym, często przemilczanym, tak wskutek obojętności sąsiedzkiej, jak i strachu samych jej ofiar przed jej dalszą eskalacją ze strony domowników. Równie istotnym punktem zapalnym, który od dawna pozostaje obecny w Nowej Hucie, jak i w pozostałych dzielnicach Krakowa, jest funkcjonowanie środowisk pseudokibiców, czyli osób związanych z subkulturą stadionową, uczestniczących nierzadko w zbiorowym naruszaniu prawa podczas masowych imprez sportowych. Działalność tych grup jest tym większym wyzwaniem dla Policji, im mocniej ich funkcjonowanie zaczyna wykraczać poza burdy stadionowe, a wkracza w obszar zorganizowanej działalności przestępczej związanej m.in. z handlem narkotykami i substancjami odurzającymi czy żywym towarem.

Niemniej istotnym problemem, a jakże mocno wpływającym na jakość życia mieszkańców Nowej Huty, którym musi zajmować się Policja, jest zakłócanie porządku publicznego. Chodzi tu o występki chuligańskie, wykroczenia dokonywane przez nietrzeźwych mieszkańców dzielnicy, pijaństwo, zakłócanie ciszy nocnej, a nawet zakłócanie spokoju w dzień (także w sposób rażący i uporczywy). Ekscesy te potrafią w dużym stopniu utrudnić życie sąsiadom. Równie irytujący społecznie, co trudny w opanowaniu, jest zwyczajny wandalizm, czyli umyślne niszczenie mienia (najczęściej publicznego) bez powodu. Uwadze funkcjonariuszy nowohuckiej Policji nie uykają również problemy uzależnień (narkomania, alkoholizm), a także problemy, które powoduje agresywna młodzież czy osoby bezdomne.

Powyższe zjawiska skłaniają do naukowego zbadania problemu oraz weryfikacji, jak działania Policji wpływają na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. Celem pracy jest zbadanie, czy działania Policji w Dzielnicy Kraków-Nowa Huta wywołują odczuwalny wzrost poczucia bezpieczeństwa wśród mieszkańców.

Główny problem badawczy szerszych badań dotyczących powyższej problematyki sformułowano następująco: W jaki sposób mieszkańcy Nowej Huty oceniają działania podejmowane przez Policję w celu poprawy bezpieczeństwa w dzielnicy?

Sformułowano także szczegółowe problemy badawcze:

1. Czy specyfika Nowej Huty wymaga od Policji podejmowania szczególnych działań na rzecz wzmocnienia bezpieczeństwa?
2. Jakie programy prewencyjne są wdrażane w Nowej Hucie i czy mieszkańcy dzielnicy dostrzegają ich efekty?
3. Jakie działania operacyjne są wdrażane w Nowej Hucie i czy ich efekty są zauważane przez mieszkańców?

4. Czy infrastruktura techniczna będąca w posiadaniu Policji w opinii mieszkańców Nowej Huty w wystarczającym stopniu służy wzmocnieniu bezpieczeństwa w dzielnicy?

Wyniki badań uzyskano dzięki analizie treści pozyskanych dokumentów z udziałem przygotowanego klucza kategoryzacyjnego oraz dzięki przeprowadzonym wywiadam zarówno wśród funkcjonariuszy, jak i wśród mieszkańców dzielnicy Kraków-Nowa Huta.

1. Policja i jej zadania w zakresie ochrony bezpieczeństwa publicznego

Spośród wszystkich formacji w sprawach dotyczących bezpieczeństwa i porządku publicznego Policja posiada najszerszy zakres uprawnień¹. Jest ona formacją umundurowaną, podległą ministrowi spraw wewnętrznych oraz Prezesowi Rady Ministrów. W ramach swojej organizacji wewnętrznej składa się z takich służb, jak:

- kryminalna,
- prewencyjna,
- wspomagająca (służby organizacyjne, techniczne i logistyczne),
- śledcza (CBS, czyli Centralne Biuro Śledcze),
- wewnętrzna (Biuro Spraw Wewnętrznych),
- antyterrorystyczna.

Policja w ramach swojej struktury obejmuje także policję sądową, ośrodki szkolenia i szkoły policyjne, Wyższą Szkołę Policji, oddziały i pododdziały prewencji, antyterrorystyczne oraz instytuty badawcze. Za zgodą ministra spraw wewnętrznych Komendant Główny Policji (KGP) w przypadkach uzasadnionych ma prawo powołać także inne rodzaje służb. Powinien jednak określić ich terytorialną własność, zakres działania i organizację. KGP jest przełożonym wszystkich funkcjonariuszy Policji. Jest również Centralnym organem administracji rządowej². Powołuje go i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra spraw wewnętrznych.

Ustawa o Policji z 6.04.1990 r. ukazuje umiejscowienie Policji w systemie bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej, a także precyzuje katalog jej zadań, do których zaliczamy:

- ochronę życia i zdrowia ludzi,
- ochronę mienia przed naruszeniami i bezprawnymi zamachami, które mogą naruszyć dobro społeczeństwa³,
- ochronę wolności, czci, nienaruszalności mieszkania, dobrego imienia, tajemnicy korespondencji, a nawet ochronę zwłok,
- inicjowanie i organizowanie działań mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw czy wykroczeń,

¹ B. Dziemidok-Olszewska, M. Michalczyk-Wliziło, *Służby, inspekcje i straże, w: Instytucjonalne podstawy bezpieczeństwa państwa w Rzeczypospolitej Polskiej*, s. 102.

² M. Zdyb, J. Stelmasiak, K. Sikora, *Struktura organizacyjna*, [w:] *System bezpieczeństwa i porządku publicznego*, red. M. Zdyb, J. Stelmasiak, K. Sikora, Warszawa 2015, s. 64.

³ B. Wiśniewski, Z. Piątek, *Organizacja działań*, [w:] *Współczesny wymiar funkcjonowania Policji*, red. B. Wiśniewski, Z. Piątek, Warszawa 2009, s. 38.

- przeciwdziałanie zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, organizacjami, samorządami,
- wykrywanie przestępstw, wykroczeń i ściganie sprawców tych incydentów,
- nadzór nad formacjami specjalistycznymi, uzbrojonymi i obronnymi, w zakresie określonym w przepisach,
- kontrola nad przestrzeganiem przepisów administracyjnych związanych z działalnością publiczną, przepisów porządkowych, czy przepisów obowiązujących w miejscach publicznych,
- współdziałanie z organizacjami międzynarodowymi, instytucjami Unii Europejskiej na podstawie wszelkich umów i porozumień międzynarodowych, czy współdziałanie z policjantami innych państw,
- gromadzenie, przetwarzanie i przekazywanie informacji kryminalnych osobom zainteresowanym,
- prowadzenie bazy danych, która zawiera informacje o wynikach analizy (DNA)⁴.

Jednym z najważniejszych spośród wyżej wymienionych zadań, pełnionych przez wskazaną służbę mundurową, jest ochrona porządku publicznego, bezpieczeństwa i spokoju w publicznych miejscach, jakimi są m.in. środki transportu publicznego w ruchu drogowym na lądzie i wodzie. Funkcjonariusze Policji posiadają odpowiednie kompetencje pozwalające inicjować oraz podejmować działania prewencyjne związane z zapobieganiem przestępczości, jak i zjawiskom kryminogennym. Formacja ta wykonuje także inne prawem określone zadania, jak np. wydawanie zezwoleń na posiadanie broni czy nadzór nad strażą miejską i współpraca ze strażnikami miejskimi oraz gminnymi.

Kompetencje Policji nakierowane są także na neutralizację szkodliwych zachowań społecznych i zapobieganie im. Jednak w przypadku zaistnienia szczególnej sytuacji, takiej jak np. zbiorowe naruszenie porządku publicznego czy bezpieczeństwa, może dojść w takiej właśnie sytuacji do konieczności użycia oddziałów zwartych Policji bądź pododdziałów antyterrorystycznych, jednostek Żandarmerii Wojskowej, Służby Granicznej czy Sił Zbrojnych⁵.

Policjanci pełniąc swoją służbę, muszą zwracać uwagę nie tylko na obowiązki nałożone na nich ustawą o Policji, ale i na akty w randze rozporządzeń i zarządzeń, regulujących ich pracę, jak choćby:

- Rozporządzenie Rady Ministrów z 8.02.2005 r., w sprawie sposobu postępowania przy wykonywaniu niektórych uprawnień Policji.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z 18.07.2008 r., w sprawie kontroli.
- Zarządzenie nr 7628 z 14.08.2007 r. Komendanta Głównego Policji w sprawie form i metod wykonywania zadań przez policjantów.
- Zarządzenie nr 1355 Komendanta Głównego Policji z 20.12.2007 r. w sprawie metod i form prowadzenia przez funkcjonariuszy pościgów.

⁴ A. Warmiński, *Administracja bezpieczeństwa i porządku publicznego*, Warszawa 2013, s. 187.

⁵ A. Warmiński, *Administracja bezpieczeństwa i porządku...*, op. cit., s. 187.

- Wytyczne Komendanta Głównego Policji z 5.07.2007 r. w sprawie postępowania policjantów na miejscu zbrodni⁶.

W każdej jednostce znajduje się policjant zwany „dzielnicowym”. W opinii mieszkańców jest pierwszym funkcjonariuszem, z jakim ma styczność społeczeństwo. Stanowi on bardzo ważne ogniwo kształtowania się opinii o Policji. Na nim spoczywa realizacja programów prewencyjnych, jak również wdrażanie ich na szczeblu wojewódzkim bądź lokalnym. Jego kompetencje pozwalają na zdobycie informacji na temat osób zamieszkałych lub przebywających w określonym czasie w jego regionie służbowym – ze względu na ich przeszłość, zachowanie czy tryb życia, a stwarzających zagrożenie porządku publicznego bądź bezpieczeństwa publicznego. Rozpoznanie prowadzone przez dzielnicowych wiąże się też z rodzinnymi patologiami, dotyczącymi często osób nieletnich, zagrożonych przemocą bądź demoralizacją.

2. Przestępczość w Nowej Hucie w świetle danych statystycznych

Analiza problematyki przestępczości nie może obejść się bez zdefiniowania podstawowych kategorii prawnych, funkcjonujących w obecnym systemie prawa w Polsce. Jedną z podstawowych jest bez wątpienia przestępstwo. Według kodeksu karnego jest nim czyn zawiniony, bezprawny i zabroniony, który zagrożony jest groźbą kary. Dochodzi do niego jednak wyłącznie w sytuacji, gdy popełniany przez daną osobę czyn, noszący znamiona przestępstwa, jest uznawany przez ustawę w czasie jego popełnienia za bezprawny, zawiniony i społecznie szkodliwy w stopniu wyższym niż znikomy. Działanie przestępcze może przyjmować postać występku lub zbrodni.

W pierwszym wypadku jest to czyn zabroniony i zagrożony grzywną, karą ograniczenia wolności bądź karą pozbawienia wolności. Występek można popełnić nieumyślnie, jeżeli stanowi tak ustawa. Zbrodnia zaś jest czynem zabronionym i zagrożonym karą pozbawienia wolności na czas nie krótszy niż 3 lata bądź karą surowszą. Zbrodnię można popełnić i wyłącznie umyślnie⁷.

Poszukując odpowiedzi na pytanie o poziom przestępczości, dokonano analizy uzyskanych dokumentów dotyczących dzielnicy Nowa Huta w latach 2014–2019. Warto tu odwołać się do danych statystycznych, pochodzących z funkcjonujących w tym rejonie jednostek Komendy Miejskiej Policji w Krakowie. W interesującym nas okresie na terenie dzielnicy Nowa Huta funkcjonowały dwa komisariaty Policji. Pierwszy z nich to Komisariat Policji VII, który ma swoją siedzibę na osiedlu Złotej Jesieni. Drugi znajduje się natomiast na osiedlu Zgody⁸. Otrzymane w wyniku kontaktu jednostką Policji dane statystyczne pozwalają odpowiedzieć na pytanie o liczbę zgłoszonych w latach 2014–2019 przestępstw. Pierwsze statystyki obejmują lata 2014–2015. Prezentuje je tabela 1.

⁶ *Ibidem* s. 188.

⁷ *Przestępstwo*, w: *Encyklopedia powszechna PWN*, 2020, <https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/przest%C4%99pstwo.html>, [dostęp z dnia 7.01.2023].

⁸ Więcej informacji na temat działalności Komisariatu VIII Policji w Krakowie jest dostępnych na stronie: <http://krakow.policja.gov.pl/kr1/wolnytekst/1317,Komisariat-Policji-VIII-w-Krakowie.html>.

Tabela 1. Liczba przestępstw zgłoszonych do Komisariatów VII i VIII w Nowej Hucie w latach 2014–2015

Kategoria przestępstwa	Komisariat VII		Komisariat VIII	
	2014	2015	2014	2015
przestępstwa rozbójnicze	41	40	57	37
uszkodzenia ciała, bójki, pobicia	98	103	84	99
kradzieże z włamaniem	263	228	188	228
kradzież	507	493	487	464
uszkodzenie mienia	226	165	205	182
inne przestępstwa	886	886	659	783
RAZEM	2021	1915	1680	1793

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Raporty o liczbie przestępstw w dzielnicy Nowa Huta w latach 2014–2015*, Materiały Statystyczne z Komendy VIII Policji w Nowej Hucie.

Analizując dane pozyskane z dokumentów dotyczących Komisariatu VII w 2015 r., należy zauważyć, że zgłoszono w nim więcej bójek niż w roku wcześniejszym. W pozostałych kategoriach zanotowano natomiast spadek liczby przestępstw.

Dane statystyczne dla Komisariatu VIII wyglądają nieco inaczej. W 2015 r. zanotowano w nim wzrost zgłoszeń dotyczących bójek i pobić oraz kradzieży z włamaniem. W pozostałych kategoriach zauważalny jest spadek liczby przestępstw w stosunku do roku 2014. Co zaskakujące, łączna liczba odnotowanych przestępstw w roku 2014 dla obu komisariatów stabilizowała się na poziomie 3701 zdarzeń. W 2015 r. funkcjonariusze obu nowohuckich komisariatów otrzymali łącznie 3708 zgłoszeń, co wskazuje na niewielki (7 przypadków), ale jednak widoczny spadek sytuacji, w których konieczne było podjęcie działań dochodzeniowych⁹.

Tabela 2 przybliży liczbę przestępstw na terenie działań Komisariatu VII oraz Komisariatu VIII w latach 2016–2017.

Tabela 2. Liczba przestępstw zgłoszonych do Komisariatów VII i VIII w Nowej Hucie w latach 2016–2017.

Kategoria przestępstwa	Komisariat VII		Komisariat VIII	
	2016	2017	2016	2017
przestępstwa rozbójnicze	37	36	42	38
uszkodzenia ciała, bójki, pobicia	40	36	59	57
kradzieże z włamaniem	176	198	174	165
kradzież	401	354	450	369
uszkodzenie mienia	132	134	142	149
inne przestępstwa	940	940	873	860
RAZEM	1726	1698	1740	1638

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Raporty o liczbie przestępstw w dzielnicy Nowa Huta w latach 2016–2017*, Materiały Statystyczne Komendy VIII Policji w Nowej Hucie.

⁹ Komenda Miejska Policji VIII, *Przestępstwa zgłoszone – ogólna liczba za 2014–2015 rok dla Komisariatu VII i VIII Kraków Nowa Huta, Kraków 2020.*

Analizując otrzymane dane dla Komisariatu VII, należy stwierdzić, że w 2017 r. zgłoszono więcej kradzieży z włamaniem i uszkodzenia mienia niż w roku poprzednim. Pozostałe statystyki zdarzeń noszących znamiona przestępstwa okazały się niższe niż w 2016 r. Dane z Komisariatu VIII wskazują natomiast, że w 2017 r. jego funkcjonariusze otrzymali więcej zgłoszeń dotyczących uszkodzenia mienia niż w 2016 r. W pozostałych kategoriach odnotowano natomiast spadek liczby zdarzeń, wobec których należało podjąć czynności dochodzeniowo-śledcze. W 2016 r. łączna liczba przestępstw dla obu komisariatów wynosiła 3467. Rok później było ich 3336. Widoczny jest zatem spadek liczby zgłoszonych zdarzeń, który sięgnął 131 przypadków. Rosnącą skuteczność działań funkcjonariuszy nowohuckiej Policji w 2017 r. potwierdza również większa liczba zatrzymanych wówczas sprawców przestępstw. Były to 1432 osoby, czyli o 67 osób więcej niż rok wcześniej¹⁰.

Tabela 3. Liczba zatrzymanych sprawców przestępstw na terenie Komisariatów VII i VIII w Nowej Hucie w latach 2016–2019.

Jednostka	I-XII 2016	I-XII 2017	I-XII 2018	I-XII 2019	RAZEM
Komisariat Policji VII	651	714	546	551	2462
Komisariat Policji VIII	714	733	639	573	2659

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Raporty o zatrzymanych sprawcach przestępstw na terenie Krakowa z podziałem na komisariaty Policji w latach 2016–2019*, Materiały Statystyczne Komendy VIII Policji w Nowej Hucie.

Zamieszczone w powyższej tabeli dane, oparte na raporcie zatrzymanych sprawców przestępstw na terenie Krakowa z podziałem na komisariaty przynależne do dzielnicy Nowa Huta, pokazują, jaka liczba sprawców na przełomie lat 2016–2019 została zatrzymana. Jeżeli chodzi o komisariat Policji VII, są to 2462 osoby, zaś w komisariacie Policji VIII tych sprawców w przeciągu tego samego okresu zostało zatrzymanych 2659. Łączna liczba osób, które popełniły przestępstwa w latach wskazanych powyżej z obu komisariatów, wynosi 5121.

Poniższe wykresy i tabele przybliżają terminy takie jak „siły”, „przestępstwa” i „interwencja”. Określenie „przestępstwo” zostało wyjaśnione już na samym początku tego rozdziału. Teraz należy się jednak skupić na dwóch pozostałych terminach, tj. „interwencja” i „siły”. W zależności od przytoczonego źródła mamy do czynienia z różnymi określeniami tego konkretnego pojęcia, jakim jest interwencja. Poniższej zamieszczone wykresy 1 i 2 ukazują liczbę interwencji zleconych oraz zarejestrowanych w Systemie Wspomagania Dowodzenia. Pokazują również liczbę przestępstw, którym mogła zapobiec służba prewencyjna i które zostały zarejestrowane w Krajowym Systemie Informacyjnym Policji. Widoczna jest też liczba patroli pełniących służbę w sektorze, z wyłączeniem dzielnicowych zarejestrowanych w Systemie Wspomagania Dowodzenia, dane te obejmują 2017 r.¹¹

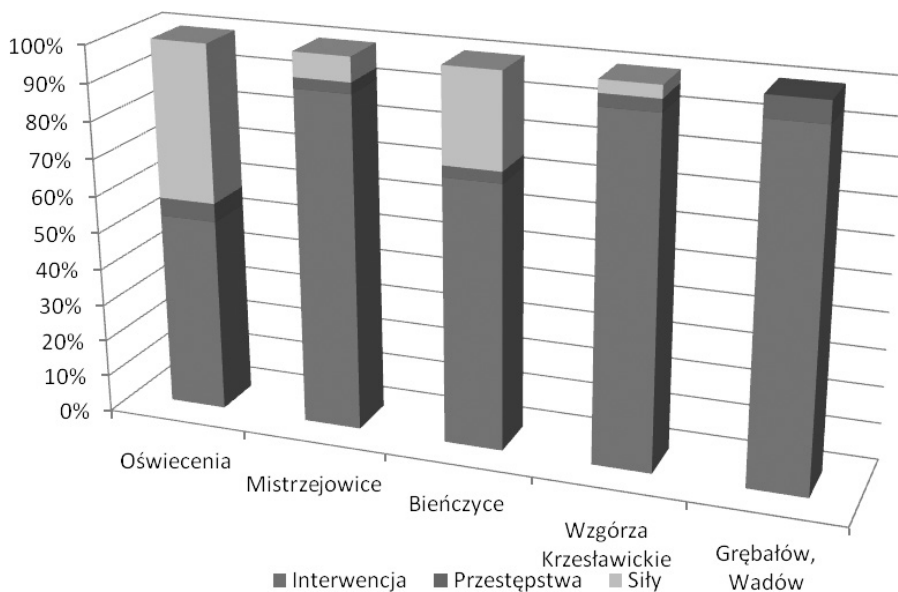
¹⁰ Komenda Miejska Policji VIII, *Stan zagrożenia bezpieczeństwa na terenie działania Komisariatu Policji VII i VII Kraków Nowa Huta*, Kraków 2020.

¹¹ *Ocena rozmieszczenia sił na terenie działania Komisariatu Policji VII*, Komenda Miejska Policji VIII, Kraków Nowa Huta, Kraków 2020.

Tabela 4. Rozmieszczenie sił w 2017 roku na terenie działania Komisarjatu Policji VII na tle interwencji zleconych oraz przestępstw, którym mogła zapobiec służba patrolowa.

	Oświecienia	Mistrzejowice	Bieńczyce	Wzgórze Krzesławickie	Grębałów, Wadów
Interwencja	161	124	426	139	33
Przestępstwa	15	4	18	5	2
Siły	130	9	151	5	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów statystycznych Komendy VIII Policji w Nowej Hucie.

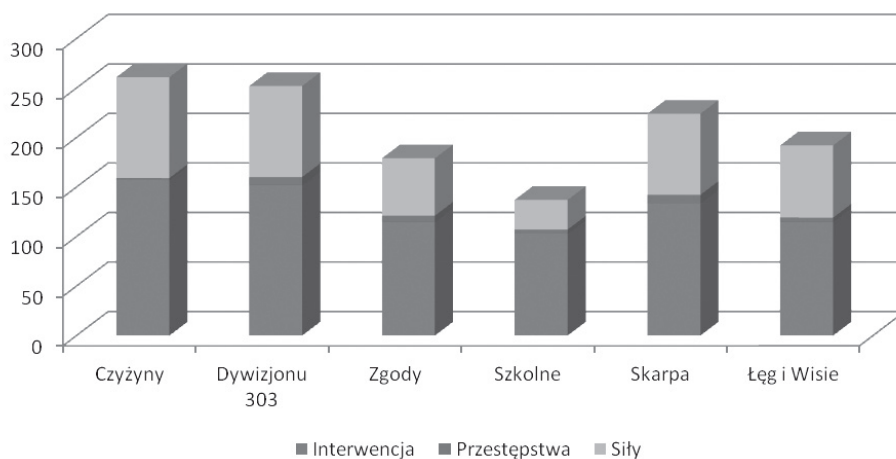
Wykres 1. Rozmieszczenie sił w 2017 roku na terenie działania Komisarjatu Policji VII na tle interwencji zleconych oraz przestępstw, którym mogła zapobiec służba patrolowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów statystycznych Komendy VIII Policji w Nowej Hucie.

Tabela 5. Rozmieszczenie sił w 2017 roku na terenie działania Komisarjatu Policji VIII na tle interwencji zleconych oraz przestępstw, którym mogła zapobiec służba patrolowa

	Czyżyny	Dywizjonu 303	Zgody	Szkolne	Skarpa	Łęg i Wisie
Interwencja	157	152	115	103	134	115
Przestępstwa	2	8	6	4	8	4
Siły	102	92	58	30	82	73

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów statystycznych Komendy VIII Policji w Nowej Hucie.

Wykres 2. Rozmieszczenie sił w 2017 roku na terenie działania Komisariatu Policji VIII na tle interwencji zleconych oraz przestępstw, którym mogła zapobiec służba patrolowa

Źródło: opracowanie własne na podstawie materiałów statystycznych Komendy VIII Policji w Nowej Hucie.

Porównując statystyki z podziałem na Komisariaty widać, że interwencje i przestępstwa we wskazanym wcześniej 2017 r. były rzadsze na terenie Komisariatu VIII, znajdującego się w starszej części Nowej Huty. Różnica ta wynosi 119 zdarzeń¹². Stan zagrożenia bezpieczeństwa na terenie działania Komisariatów VII i VIII w latach 2018–2019 r. przedstawia natomiast tabela 4.

Tabela 6. Liczba przestępstw zgłoszonych do Komisariatów VII i VIII w Nowej Hucie w latach 2018–2019.

Kategoria przestępstwa	Komisariat VII		Komisariat VIII	
	2018	2019	2018	2019
przestępstwa rozbójnicze	37	30	26	33
uszkodzenia ciała, bójki, pobicia	31	39	55	30
kradzieże z włamaniem	118	98	120	70
kradzież	329	288	302	292
uszkodzenie mienia	106	119	131	117
inne przestępstwa	993	920	856	868
RAZEM	1614	1494	1490	1410

Źródło: opracowanie własne na podstawie: *Raporty o liczbie przestępstw w dzielnicy Nowa Huta w latach 2018–2019*, Materiały Statystyczne Komendy VIII Policji w Nowej Hucie.

¹² Ocena rozmieszczenia sił na terenie działania Komisariatu Policji VIII, Komenda Miejska Policji VIII, Kraków Nowa Huta, Kraków 2020.

Analizując powyższe dane dla Komisariatu VII, trudno nie zauważyć, że w całym 2019 r. zgłoszono więcej uszkodzeń ciała, bójek, pobić, a także uszkodzeń mienia niż rok wcześniej. Mniej było natomiast przestępstw rozbójniczych oraz kradzieży, w tym tych połączonych z włamaniem. Dane dla Komisariatu VIII wskazują natomiast, że 2019 r. przyniósł na terenie jego działania jedynie wzrost liczby przypadków przestępstw rozbójniczych.

Podsumowanie

Przestępczość jest powszechnym zjawiskiem, a w swojej istocie jest zjawiskiem społecznym. Poczucie bezpieczeństwa to podstawowa potrzeba człowieka, Policja zaś jest formacją, która jest umundurowana i uzbrojona, a jej przeznaczeniem jest służenie społeczeństwu oraz ochronie bezpieczeństwa każdego obywatela. Stoi również na straży porządku publicznego i utrzymania bezpieczeństwa w dzielnicy Nowa Huta. Ogromny wpływ na przestępczość ma środowisko, które tworzą obywatele, a także czynniki zewnętrzne popychające poszczególne jednostki do dokonywania niewłaściwych wyborów. Im więcej osób w danym środowisku nie posiada pracy, tym większe jest prawdopodobieństwo, że z czasem przestępczość coraz bardziej będzie się rozwijała.

Brak dochodów pozwalających zaspokoić codzienne podstawowe potrzeby człowieka często wywołuje patologie, czyli zachowania niezgodne z prawem. Zależności mogą być również odwrotne, przestępczość wpływa na zahamowanie gospodarki poprzez ograniczenie inwestycji, gdyż inwestorzy nie chcą prowadzić działalności na danym obszarze, a społeczeństwo nie chce lokować swoich oszczędności w nieruchomości w okolicy, gdzie panuje duża przestępczość, obawiając się o życie i zdrowie swoje i swoich najbliższych. Oczywistym jest, że funkcjonowanie systemu bezpieczeństwa, jak i zapewnienie porządku publicznego uwarunkowane jest współpracą z władzami oraz służbami odpowiedzialnymi za porządek i bezpieczeństwo. Podstawą jest tutaj współpraca służb ze społecznością lokalną. Za bezpośrednie zwalczanie przestępczości odpowiadają powołane w tym celu służby.

Minęły już czasy transformacji ustrojowej, w których Nowa Huta zaczynała zamierać. Wszystkie dostępne współczesne badania wskazują, że w Nowej Hucie bardzo dobrze się mieszka i jest tu coraz bezpieczniej. Analizując dane statystyczne otrzymane z Komisariatu VIII, którego siedziba jest zlokalizowana na osiedlu Zgody, należy stwierdzić, że widoczny jest trwały spadek przestępstw począwszy od 2014 aż do 2019 r. Rok 2019 był czasem, który przyniósł niestety spadek wykrywalności sprawców przestępstw. Najczęstsze przestępstwa zgłaszane w komisariatach w Nowej Hucie – zgodnie z raportem otrzymanym z komisariatu Policji VIII w Krakowie – to: przestępstwa rozbójnicze, uszkodzenia ciała, bójki, pobicia, kradzież i kradzież z włamaniem, uszkodzenia mienia.

Powyżej wymienione przestępstwa są najczęściej zgłaszane, jednakże mamy również inne kategorie zagrożeń, m.in.: akty wandalizmu, bezdomność, grupowanie się nieletnich, demoralizacja, niszczenie zieleni, spożywanie alkoholu w miejscach niedozwolonych, dzikie wysypiska śmieci.

Warto podkreślić, że te przestępstwa nie są czynami rozpowszechnionymi w Nowej Hucie w dużym stopniu, są to sytuacje jednostkowe i nie mają dużego wpływu na życie i funkcjonowanie mieszkańców tej dzielnicy. Można więc stwierdzić, że dzielnica Nowa Huta jest coraz bezpieczniejsza zarówno dla mieszkańców, jak i odwiedzających ją turystów.

Bibliografia

1. Dziemidok-Olszewska B., Michalczuk-Wlizło M. (2018), *Służby, inspekcje i stráže*, [w:] *Instytucjonalne podstawy bezpieczeństwa państwa w Rzeczypospolitej Polskiej*, red. Dziemidok-Olszewska B., Michalczuk-Wlizło M., Warszawa.
2. Warmiński A. (2013), *Administracja bezpieczeństwa i porządku publicznego*, Elipsa, Warszawa.
3. Wiśniewski B., Piątek Z. (2009), *Organizacja działań*, [w:] *Współczesny wymiar funkcjonowania Policji*, red. B. Wiśniewski, Z. Piątek, Wydawnictwo Akademii Obrony Narodowej, Warszawa.
4. Zdyb M., Stelmasiak J., Sikora K. (2015), *Struktura organizacyjna*, [w:] *System bezpieczeństwa i porządku publicznego*, red. M. Zdyb, J. Stelmasiak, K. Sikora, Wolters Kluwer SA, Warszawa.
5. Ustawa z dnia 6.04.1990 r. o Policji (Dz.U. z 1990r., Nr 30, poz. 179).
6. Ustawa z 8.12.2017 r., o *Służbie Ochrony Państwa*, (Dz.U. z 2019r., poz. 828).
7. *Przestępstwo* [w:] *Encyklopedia powszechna PWN*, 2020, <https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/przest%C4%99pstwo.html>, [dostęp z dnia 7.01.2023].
8. <https://encyklopedia.pwn.pl/szukaj/przest%C4%99pstwo.html>, dostęp z dnia 7.01.2023.
9. <http://krakow.policja.gov.pl/kr1/wolnytekst/1317,Komisariat-Policji-VIII-w-Krakowie.html>.
10. *Ocena rozmieszczenia sił na terenie działania Komisariatu Policji VII*, Komenda Miejska Policji VIII, Kraków Nowa Huta, Kraków 2020.
11. *Ocena rozmieszczenia sił na terenie działania Komisariatu Policji VIII*, Komenda Miejska Policji VIII, Kraków Nowa Huta, Kraków 2020.

Agnieszka Gajewska

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

prof. dr hab. Henryk Noga

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie

Tomasz Piotrowski

Uniwersytet Pedagogiczny im. KEN w Krakowie